

Адыгэ Республикэм и Правительствэ иғъэзет

Зымыгъэцак! Эхэрэр пызынэштых

Къулыку зэфэшхъафхэм ялъыклохэр зыхэхъэгъэхэ юфшлекло куп мыекъопэ бэдзэрхэм мы мафэхэм къащеклокы — санитарнэ-эпидемиология шапхъэхэр зэращагъэцак! Эхэрэр еупльэклу.

Роспотребнадзорым къыгъэ-нэфэгъэ шапхъэхэр амыукъо-ным лыялъялхэрэр хэбзэуху-мэкло къулыкъухэмрэ Адыгэ-им икъэлэ шъхъаэ иадминистрации ялофышлехэр арых.

Щаклохэмрэ щэфаклохэмрэ нэгүххъохэр, йалъялхэр зэрагъэ-федэхэрэр, дезинфекции чын-пхэхэм зэраашашырэр зылъы-пльэхэрэм ащищых.

Шюкл имылэу зэрхъан фа-хэр мыш фэдэх: щакло ыкы щэфакло пэпчъ маскэхэмрэ йалъялхэмрэ ялънхэ, ахэр агъе-федэнхэ фае; юфышл къэ-клюгъэ щаклохэм апкъышъол

иплъырыгъэ аупльэклунэу щыт; узыр зыгъэклюхэрэр алеклэльянхэ, щаплехэр, агъефедэрэ пкъыгъохэр зэрхъакыщхэр ыкы зэраухъумэштхэр икъоу ялънхэ фае. Щэфаклохэм яз-пчыжъягъэ зыфэдизынэу щытым, маскэхэмрэ йалъялхэмрэ агъефедэнхэ зэрэфаам афгъэхъыгъэ къебарыр нэпэепльяу альягъэлэсныры шапхъэхэм къыдыхалтыте. Ахэр зымыгъэцак! Эхэр зымьгъэцак! Эхэр зылъыгъэрэ Ѣынэгъо чынып! Э

(Икъеух
я 2-рэ нэклуб. ит).

Адыгэим и Лышъхэ республикэм идзэ комиссар зэлук! Эгъу дыри! Агъ

Адыгэим и Лышъхэ Къумпъыл Муратрэ Адыгэ Республикэм идзэ комиссарэу Александр Аверинимрэ тыгъуасэ зызэлок! Эхэм бжыхъэ дзэ дэштигъор зэрээхахшэштым, ныбжык! Эхэр зыщаугъоирэ чынпхэхэм коронавирусым закыщимыштэним, дзэм къулыку щызыхъыщхэм медицинэ уплъек! Унхэр арагъек! Унхэр COVID-19-р къяутэл! Агъэм зэгъэш! Эгъэнымк! Э тестхэр айхыгъэнхэ зэрэфаам ыкы нэмик! Юфо-хъохэм атегущы! Агъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэ Адыгэ Республикэм ими-нистрэхэм я Кабинетрэ я Ад-минастрие ипащэу Владимир Свеженецрэ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымк! Э иминистрэу Мэрэтыкъо Рус-тэмрэ зэлук! Эгъум хэлжъагъэх.

Коронавирусымк! Э Республике юфхэр зэрэшхыхыль-тхъэм имылъытыгъэу гъатхэм

ныбжык! Эхэр дзэ къулыкум щэгъэнхэмк! Э юфхъабзэхэр икъоу зэрэзэрахъагъэхэр, зепахырэ узыр зыкъызэригъэлэ-шыгъэм епхыгъэу бжыхъэ дзэ дэштигъом ильэхъани яшып-къэу юф зэршэн фаер Къумпъыл Мурат хигъэунэфыкыгъ.

«Анах шъхъаэр цыифхэм псауныгъэр къэухъумэгъэнир ары. Аш даклоу тишъольырк! Э

шапхъэу агъеуцугъэхэр дгэ-цэклэнхэмк! Э тфэлъэкыщыр зэкл тшлэн фае. Зепахырэ узыр зыкъызэригъэлэшыгъэм ельы-тигъэу министерствэхэм, ведом-ствэхэм, муниципальнэ образованиехэм яадминистрациихэм зэдэлэжъэнгъэу зэдьря-лэр нахь агъэптиэн фае», — къыуагъ Къумпъыл Мурат.

Адыгэ Республикэм идзэ

комиссар зэлук! Эгъум зэрэш-хигъэунэфыкыгъэмк! Гъатхэм ныбжык! Э 490-рэ дзэ къулыкум ащишагъ. Бжыхъэ дзэ дэштигъо лъэхъаным республиком щыц нэбгырэ 510-р Улэшыгъэ Klyuch! Эхэм ащишнхэу рахъхъэ. Урсыье Федерацием и Улэшыгъэ Klyuch! Эхэм я Генеральнэ штаб ипащэрэ ЮВО-м идзэхэм япащэрэ унашьо зэршыгъэм тетэу Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат санитарнэ шольыр ща-гъэпсыгъ. Зызэраухъумэрэ пкъыгъохэм ялэпч! Эгъум мыш щызэрагъэуугъ. ДОСААФ-м ишъольыр къутамэ игъусэу дзэ къулыкум ащишэрэр къы-зэрашэл! Эрэ чынп! Эм чытын фэе нэбгырэ пчагъэр къыдальыте. Клэлэеджаклохэм апае дзэ къулыкум ащишэм и Мафэ дистанционнэ шык! Эм тетэу ОБЖ-мк! Э урокхэм ащишэх-щэнэу рахъхъэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэ Къумпъыл Мурат псауныгъэр къэухъумэгъэнымк! Э министрэм ынаэ тырыгъэ-дэзаг дзэ къулыкум ащиштхэм медицинэ уплъек! Унхэр зэрагъэхъэрэм, врачэм доку-ментациер зэрагъэхъазырырэм лъэшэу гъунэ альифын, дзэм ащиштхэм COVID-19-р къяутэл! Агъэм зэгъэш! Эгъэнымк! Э тестхэр зэраахыхэрэмк! Э район, къэлэ сымэджэххэм яврач шъхъаэрхэм пшъэдэкыгъэу ахырэр ыгъэлэшын зэрэфаам. Муниципальнэ образованихэм япащхэм пшъэрыль афашигъыгъ ныбжык! Эхэр дзэ къулыкум щэгъэнхэмк! Э юфхъабзэу зэрэхъахшэм гъунэ лъафынэу, зепахырэ узымк! Э Республике илофхэм язытэх хуугъэр мышк! Э къыдальытэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхэ ипрес-къулыкъу

ЗЫМЫГЪЭЦАКІЭХЭРЭР ПЩИНЭШТЫХ

(Икзух).

изыгъэуцохуу къыхагъэшыхэрэм альэнүкъюкіэ протоколхэр зэхагъэуцох, нэужум ахэрхыкумым агъэхых.

Джащ фэдэу бэдзэрхэм ямызакъо, улпъеклокло купхэр гъэсэнгъэм иучреждениехэм, цыфхэр жъугъэу зышагъашхэхэрэм, хъаклэшхэм, щэкл гулчэхэмрэ тучанхэмрэ ашэлэх, общественэ транспортнымрэ таксимрэ шапхъэхэр зэрашаццакіэхэрэри аупльэклу. Бэмыштэу мыш фэдэ чыплэхэр

ащаупльэклугъэх псэуплэу Ханскэмрэ къутырэу Гавердовскэмрэ. Анахъэу аналэ зытырагъэтигъэхэр Ханскэм идэхъагъурэ игупчэрэ — Мыеекъуапэрэ Шытхъалэрэ къарыкъихэр мебельнэ ыкли шын павильонхэм жъугъэу якъулацех.

Гавердовскэм общественэ транспортыр ары щаупльэклугъэр.

Къэлэ оперативнэ штабын пстэуми агу къегъэкъыжы общественэ чыплэхэр, транспортыр нэгүихъо зытумыльхэм ыкли

иальэ зытумыльхэм арагъэгъефедэ зэрэмыхъущтыр.

Джащ фэдэу кальяныр чъэпьюгъум и 21-м къышыублагъэу агъэфедэ хъущтеп нэмыхи унашьо Ѣылэ охбууфеклэх.

Пандемиер къызежъагъэм къышыублагъэу Мыеекъуапэ чыплэ мини 6 фэдэз щаупльэклугъ, административнэ пшэдэкъыж ягъэхыгъэнэм тэгээпсихъэгъэ протокол 70-рэ зэхагъэуцагъ ыкли хыкумыр ахэллээнэу агъэхыгъ.

Сурэтхэр Н. Гусевам тырихыгъэх.

Адыгейм и Лышъхъэ афэгушуагъ

Урысые агропромышленнэ къэгъэльэгъонэу «Дышъэ бжыхъ» зыфиорэм иоффшэн программэ чанэу зыкыщицгэлэгъуагъ Адыгэ Республика мэкъу-мэшымкэ и Министерстве.

2020-рэ ильэсэм чъэпьюгъум и 7-м къыщегъэжъагъэу и 9-м наэс ведомствэм шишэдэкъижьзыхыре икъулыкъушхэхэр къэгъэльэгъоным иоффхъэбэз 27-мэ ахэлжъагъэх. Фермерскэ движением хэхъонигъэ ышынным, АПК-м ипродукции 1-кыбым Ѣылгъэгъэгъэним, мэкъумэц страхованием, нэмийкхэм япхыгъэ иофыгъохэм защатгүүцгэлэгъэх форумхэр, зэдэгүүцгэлэгъуагъ, 1энэ хъураасхэр рагъеклокыгъэх.

Хабзэ зэрэхъугъэу къыдэхъэкижын промышленностын иоффышэ ыкли агариий анахь дэгүүхэр къэгъэльэгъоным къы-

щыхагъэшыгъэх, джащ фэдэу Урысыем мэкъу-мэшымкэ и Министерстве зэхицгээ зэнэкъокхэм зэфхэхысъыжхэхэр афашыгъэх. Теклонигъэр къидэзыхыгъэхэм Адыгейм иллыклохэхэр ахэтих.

Зэнэкъокхэм изэхэшэн фэгъэзгээ комиссием унашьоу ышыгъэмкэ лъэнэйкоу «Езгэгъэгъэгъекэ» фермер анахь дэгъу» зыфиорэм дышъэ медаль къышихыгъэ Красногвардейскэ районым иоф Ѣызышлээрэ мэкъумэц-фермер хызметшлэйу Галина Дурневар зипацхэм. Шэуджэн районым Ѣыщ Елбэшэ Аслъян зипэшэ

хызметшлэпэ тыхыныр къыфагъэшшошагъ. 2017-рэ ильэсэм мыш грант къыратыгъагъ былымышхэ ыкли мэкъумэц техникэ къыщэфынмыкэ. Лъэнэйкоу «Лучшая семейная животноводческая ферма» зыфиорэм тыхын медалыр къышихыгъэ Шэуджэн районым иллыклоу Хаклээмэз Руслан зипэшэ хызметшлэпэ. 2016-рэ ильэсэм мыши грант къыфагъэшшошагъагъ.

— Сичыпгэлгэхъум сафэгушо, талэкли гъэхъэгъэшшуагъ ашынхэу сафэльюло, — къыщитхыгъ Адыгейм и Лышъхъэу Къумпэлэ Мурат инстаграм нэклубъю.

Адыгэ Республикэм Иофшэнэймрэ социальнэ хэхъонигъэмрэкэ и Министерствэ иунашъу

2020 — 2022-рэ ильэсхэм къольхъэ тун-ыыхынным пэуцужыгъэнимкэ Адыгэ Республикэм Иофшэнэймрэ социальнэ хэхъонигъэмрэкэ и Министерствэ иплан ехыилагъ

Къольхъэ тун-ыыхынхэр Адыгэ Республикэм Иофшэнэймрэ социальнэ хэхъонигъэмрэкэ и Министерствэ Ѣызэрэмханхэм тэгээпсихъягъэу унашьо сэшы:

1. 2020 — 2022-рэ ильэсхэм къольхъэ тун-ыыхынным пэуцужыгъэнимкэ Адыгэ Республикэм Иофшэнэймрэ социальнэ хэхъонигъэмрэкэ и Министерствэ иплан гуадзэм диштэуухэсигъэнэу.

2. Мы унашьор зэрагъэцакіэрэм гүунэ лъысфынэу сшхъэкээ зыфэсэгъазэ.

3. Зыклатхэхэрэм Ѣегъэжъагъэу мы унашьом къуачи илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыеекъуапэ,
10ныгъом и 30, 2020-рэ ильэс
N 223

Иофхъэбзэ гъэшгэгъон

Метрэ 75-рэ зикыхъэгъэ Георгиевскэ кусэхэр, Урысыемрэ Адыгеймрэ ябыракхэр зыыгыгъэ мотопаралланеристхэм шэмбэтым Мыеекъуапэ къызэлъабыбыхъагъ.

Мыеекъуапэ иадминистрации ипресс-къуулыкъу къызэритыгъэмкэ, иофхъабзэу «Уашъом дэпплъй» зыфиорэм къыдыхэлъятаагъэу, Теклонигъэм ия 75-рэ ильэсэрэ цыфхэм языкыныгъ и Мафэрэ яхуулэу ар зэхашагъ.

Иофхъабзээр зырагъэжъагъэрмы ильэсэм имэкъуогъу ары. А уахтэм къыклоц проектэу «Перелет-2020» зыфиорэм хэлажэхэрэм Петербург къыщиргажыи Владивосток нэсынхэ, километрэ мини 10 хүүре гъогууанэ зэпачын альэкыгъ. Мотопаралланымкэ дунэе рекордыгъ агъеуцугъ: ыпэрэм фэди 10-кэ шхъадэкъигъэх.

«Загъорэ пшагъом тыхэтэу, ошууашхэм ашхъагъкэ тыйбыбин, автомобиль гъогум тыйбыбыкын, хъацэ-плацэхэм заштыуухумэн, хью жыблэшхом тыхырыкын, чыплэ зэжъу тызэфэм тыйкецтисэхын фаеу хъугъэ», — къытуагъ

проектым илацшэу, дунаимрэ Европэмрэ ячемпионэу, спортымкэ мастерэу дунэе класс зиэ Игорь Потапкинэм.

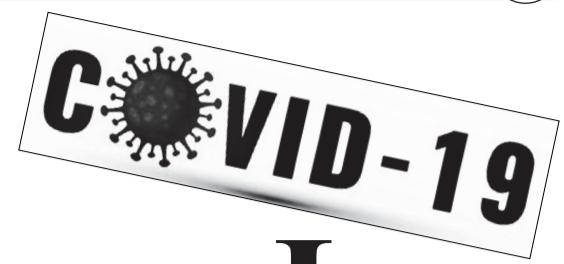
Джащ фэдэу иофхъабзээм хэлжэхъагъэх Мыеекъуапэ ипаралланернэ клубэу «Полет» зыфиорэм хэтхэу Василий Рожковскэр, Андрей Гташник, Ваислиса Карпухинар, Виталий Решитняк.

Мотопаралланеристхэр Мыеекъуапэ имикорайонэу Михайлловэм Ѣыдэбайбаехи, къалэм ипчэгүхэм ашхъэрэбыбыкыгъэх, республикэ шыкъэгъечьапэм къыщитысэхыжыгъэх.

Иофхъабзээм изэхэшэнкэ Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Администрации, муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыеекъуапэ» иадминистрации, республикэм и Общественэ палатэ, Урыс географическэ обществэм и Адыгэ шъолыр къутамэ Іэпнгэгъу къафэхъгъэх.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр лъэшэу гүхэл Ѣыхъоу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр и Аппарат иоффхэр зыгъэзеклэ Гъэйорышилэпэм иотдел илацшэу Бъянэ Галинэ Чэсэбий ыпхүум фэхъяусыхэ ятэ идунаш зэрихъожыгъэм фэш.

Коронавирусым пэуцужырэм иепльыкI

Коронавирусым ищынэгъуагъэкI непэ зэтемыфэрэ еплыкIехэр щи-
лэх. Бельгием иврач купмэ яджэпсальэ ковидым щынагъоу пылымкIэ
лъешэу рагъэхъоу, бырсыр бащэ къаїтэу кыщаю.

Игъектоигъэу цыфхэр непэмы йофыгъом тегущыэх. Москва дэт къэлэ клинике сымэджецшэу N 15-м иврач шъхъаэу Валерий Вечерко тельэугъ Бельгием иврачхэм яджэпсальэкIе еплыкIеу илэм тыщицгэгъозенэу. Ар зипэцэ сымэджецшым чэчи мафи ямыIеу коронавирусымкIе сымаджэхэм щяазэх. «Лъэнъыкъо плъжым» щылжъэрэ специалистм къытфилотагъэхэм нэуасе шъуафэтшэш.

— Ары, Бельгием иврачхэм джэпсальэу къашыгъэм седжагъ, — къело Валерий Иваныкъом. — Бельгием имединцинэ щысатехыпIеу зыкли щытыгъэп. Сэри, силофшIэгъухэми щысэ къэтхыын тъэкIыцтэп дэгъоу къеэзэнхеу сымаджэхэм ашыц горэ мы хэгъэгум агъекуагъэу. Ар Бельгием иврачхэм яджэпсальэ къышцо нэгурхъор, лалъэхэр зэрагъэфедэхэрэм, социальнэ дистанциер къизэ-

мытыр? Ар зэхэзгэуагъэхэм коронавирусир къизэутэллагъэ альэгъуагъэшти. Тэ мафэ къэси ахэм тахэт. Ары, йофхэр зыщиныхъашуу, зыщиныхъ дэйкъыхэкы. Аш фэдэ сымаджэхэм тызялазэрэ мэзи 8 хүгъэ. Вирусым инешанхэм зэхъокыныгъэхэр афэхъоу къаю зэхэтхэ. Ау кIэх зэфхыхысыжхэр пшынкI джыри жыбо.

Гриппым ивирус фэдэу коридым ивируси зэхъокыныгъэхэр фэхъухэу бэмэ къаю. Тыди ахэр щызэрагъапшэх. Ковидым нахьи гриппым нахьи илъыкIеу пчъагъэхэр къахых. Ау къэлжъэн фае ахэм къэбарэу алекIэльхэр жызы эзрэхъугъэр, хадэгъур къизылъысирэ пчъагъэмкIе ковидыр джыдэдэм ашэ зэришыгъэр. Бельгием иврачхэм яджэпсальэ къышцо нэгурхъор, лалъэхэр зэрагъэфедэхэрэм, социальнэ дистанциер къизэ-

рэдальытэрэм яшуагъэ къэмиклоу, жыым нахьибэрэ хэтхэмэ, спортым пыльхэмэ, тэрэзэ шхэхэмэ ковидым щиухумагъэ хъуштхэу. АшкIе сэ еплыкIеу сиэр мыш фэд. Мафэ къэс тисымэджэш нэбгырэ 200-м ехъу къащэ. Ахэм бомжи, ешъуакли ахэтэп, щылжэпсэукI тэрэзми рэгъуазэх. Сыда адэ ахэм зэпахырэ узир къазыкылыпкIэрэ. Етлани къэлжъэн фае хадэгъур къизылъылъесыхэрэм «лъэнъыкъо плъжым» щылжъэрэ медицине йофшIэхэр бэу къазэрахафэхэрэр.

Аш фэдэ джэпсальэм гъэтхапэм седжэгъагъэмэ, аш фэдизэу мэхъянэ естыгтгагъэп. Ау мэзигбуу фэдизэр «лъэнъыкъо плъжым» сыйзыщылжъэгъэр, нэбгырэ 28000-м ехъумэ тызялээгъэ нэуж аш ихэм лъапсэ зэрямыIэр къасло сшоингъу. Жъэу ялазэхэу зэрэ-

рагъажээ, мы узым кIэхэу фэхъущыр загъорэ къэшIэгъуай. Джэпсальэр зэхэзгэуагъэхэр врачимэ, коронавирусым тхъабыл уз хыльхэри, аритмиери, тромбозри къакIэлъыкIон зэрилъекIыщтыр ашиг фае. ЩылжэпсэукI тэрэз закъокI ахэм апэуцужыгъуай. Документыр еджэгъошоу щыт, Гиппократ итхъэриу

щигъэфедагъ, ау аш лъапсэ зэримыIэм еджэхэрэм гу лъатэрэп. Коронавирусир мышынагъоу алоным нахьи, сымаджэхэм ялазэхэмэ, јышIэнъыгъэ къагъянэжыгъэмэ нахьышугъ. Узым къытыригъэзэжыщтыр къэшIэгъуай. Ау сымаджэхэм ялчагъэ джыдэдэм зэрэхахъорэр сид фэдэрэ хэгъэгүи щигъэзыен ылъекIыщтэп.

ЕДЫДЖ МЭМЭТ:

«Цыфхэм япсауныгъэ нахь лъапIэ щыIэп»

Тишъолъыр пштэмэ, тэкигъэу къизыщихэ-
чэц-зымафэм ар нэбгы-
кыгъэ мафэхэр агъеу-
рэ 70-м ехъурэмэ къяу-
нэфыгъэх.

Зэпахырэ узэу коронавирусир къизэутэкIыгъэмэ ялчагъэ лъешэу хахьоу зэриублэжыгъэр гумэкIыгъошоу къэуцуухэрэм ашыц. COVID-19-кIэ зэджа-
гъэхэм ятлонэрэу къытыригъэзэжыгъэу зеушъомбгъу.

Коронавирусир къиз-
зэуапIэхэрэм ялчагъэ
зэрэххъожьырэм ыгъэ-
гумэкIеу иеплыхыкIе кы-
риотыкIыгъ бзэхэр зы-
щызэрагъэшIэрэ гупчэу
«Активым» ипащэу,
Адыгэ Хасэм хэтэу
Едыдж Мэмэт.

— Апэу къыхэзгэшымэ
сшоингъор нэбгырэ пэпч
ипсауныгъэ, ишыIэнъыгъэ
фэсакын, цыфхэм къэзы-
уцуухъэхэрэм ягупшысэн
зэрэфаер ары. ШIэхэу
ильэс хъущт мы гумэкIы-
гъор къизежагъэр ыкыли
ааш зыщтыуухъумэнимкIе

амалэу щылжэхэм икъоу
хэшъыкI афытиэ хүгъэ. Ау
пстэуми шокI имы-
лэу ахэр зэрамыгъэца-
кIэхэрэр тэрэзэп. Тучаны
изакъоп, тэдэ укля-
гъэмий нэгурхъор бгъэ-
федэнэм, нахьибэрэ пIэ-
хэр птхъакIынхэм къин
хэлъэп. Джаш фэдэу
циыфхэм азыфагу иль-
зэпэчыжъагъэмий мэхъа-
нэ ил, ар нахьибэрэ къэс
нахьышу.

Джэгүхэр, сэдэкъэшхын-
хэр, нэмыхи йофтхъабзэ-
хэу цыфхыбэ зыхэлажь-
хэрэр шъэфэу зэрашы-

хэрэр мытэрэзэу тигу-
шылжэгъу ылъытагъ. Шып-
къэ, къинири хъярири
циыфхым ишыIэнъыгъэ
дыхэтых, ау вирусир зэрэ-
щынахъор зыщыдгъэгъу-
пшэ хъуштэп.

— Цыфхым ипсауны-
гъэ нахь лъапIэ щылжэп, ар
ыпэ идгэшынэу ѿйт.
Адыгэим и Лышхъэу
Күмпил Мурат корона-
вирусым зимушъомбгу-
нимкIе къышыгъэ уна-
шъохэм адедгъэштэн,
зэхэтшыкIынхэ фае,
хигъеунэфыкIыгъ Едыдж
Мэмэт.

Бзэхэр зыщызэрагъа-
шIэрэ гупчэм нэбгырабэ
зэрэцеджэхэрэм елъыты-
гъэу санитарнэ шапхъэхэр
икъу фэдизэу щагъэцакIх.
Еджэгъу сыхъатыр аухы
къэс классхэр дезинфек-
ции ашых: йанхэр, пхэн-
тэклихэр, джэхашхэр, пчъэ
къопсхэр атхъакIих, ви-
русир зыгъэкIодыре осты-
гъэхэр щихагъанэх. Ылп-
кIе классхэм нэбгыри 10-
12 исэу рагъаджэшты-
гъэхэмэ, джы ар 6-м на-
гъэсигъ.

ІЭШЬЫНЭ Сусан.

УПЛЭКЛУНХЭР ЛЬАГЬЭКЛУАТЭХ

Ублэп!э классхэм як!элэеджакомэ шхыныгьо стырэу а!эклагъахъэрэм идэгъугъэ зыщаупльэклурэ тофхъабзэхэр республикэм щыльагъэклуатэх.

Кышт, — кыылтагъ «Единэ Россием и Ныбжык!э Гвардие» Шэуджэн районымкэ ичып!э кутама ишацэ Тазэ Бисльян. Мэфиши меню гъэхвазыргъэм тетэу пчэдэжышхэхэр шольырым ит гъэсэнгъэм иорганизациехэм ащаупщеры-

«Единэ Россием и Ныбжык!э Гвардие» хэтхэм Шэуджэн районым ит гурит еджап!эхэм ащащ зэрэшагъашхэхэрэмрэ дезинфекции зэрашырэмрэ зашагъэгъозаг.

Муниципалитетим ит күтээрэу Чернышевым дэт гурит еджап!эу №8-м «Ныбжык!э Гвардием» хэтхэр щылагъэх.

Шэуджэн районым иублэп!э классхэм ащеджэрэ кээлэджэк!э 704-мэ шхыныгьо стырхэр а!эклагъахъэ. Аш нэмийнкэу муниципальнэ бюджетим кытупшыгъэ мылькумкэ я 5 — 11 классхэм арыс нэбгыре 584-мэ фэгъэклотэнгъэ я!эу шхыныгъохэр аратых. Мэфи 10-м кээлэджаклохэм арагъешхырэр зэрэти меню гъэсэнгъэм иорганизациехэм ясайтхэм арти. Шоигъоныгъэ зинэ пстэуми аш зыщаагъэгъозэн алъэ-

хых. Еджап!эхэм зэкэми дизайн-фекции зэрэпшыщт пкыгъохэр я!эх, айненфагъэ шапхъэхэм адештэх. Республиком ит районхэм ыкли къалэу Мынкъуапэ мыш фэдэе упльэклунхэр ащаитшынх гухэлхэр ти!эх, — кылыагъ «Ныбжык!э Гвардием» и Адигэ шольыр кутама ишацэ Бэрзэдж Аснет.

**АБРЭДЖ
Сэтэнай.**

Мае тыгу ильыщт

Чындык 8-м Аскъэлае культурэм и Унэ тоф щызыш!эхэрэм ч!энэгъэшхо тшыгъэ, игъонэмисэу Гъук!эл Мае идунай ыхъожыгъ. Къоджэдэсхэм ар гукеошко ащахъууг.

Мае ильэс 38-рэ Аскъэлэе къоджэ клубым тоф щишиг. Адигэ лъэпкыым фэгумэк!эу тикултурэ, тихабзэ, тишэн-зэхэтык!эхэм якызэтегъэнэн илахьышу хишигъагъ. Ар къэзгэштыкъэрэ театрэм ролэу кышищыгъэхэр, ордэу кыылтагъэхэр, ипшынэ мэкъэмэ дахэхэр ары.

Ильэс пчыагъэм сэнаушыгъэу хэлтыр сабый цык!ухэм алтын-гээсэгъ. Аш ыгъесэгъэ сабыйхэм республикэм, Краснодар краим, районым ащаизхажгъэ ээнэкъохэм хагъэунэфык!ырэ чын!эхэр къашахъыгъэх.

Мае пшынэ лапэм апэ тыригээбагъэмэ зэу ащащ Адигэ къэралыгъо къэшьокло ансамблэу «Налмэсэм» ипшынау Шэуджэн Адам.

Аужрэ ильэсхэм Мае тоф зыдиш!эгъэ Тальэкъо Заирэ ныбжык!э нахь мыш!эми, пшынэо ц!эрило хуугъэ, ипшынэ мэкъэмэ къалэу Шъачэ щыгъу.

Мае тофш!энэм ыгу етыгъэу зэрэпилыгъэм имызакъоу, лякъоу зыхэсигъэр ыгъэдэхарь, ыгъэбэгъуагъ.

Гъук!эл Тыркубыйрэ Маэрэ унэгьо дахэ зэдшашагъ, адигэ шэн-хабзэм тетэу ясабийхэр аплуугъэх. Мае ныбжык!эу шу забэу къэнагъэми, исабийш апш!эрэ гъэсэнгъэ аригъэгъогъ, гъогу дахэ тыригъеуцаагъэх.

Мае ицыфышиш!эгъэрэ ихъупхъагъэрэ чылэм щыззельаш!э. Ишып!э пластэрэ ихъалыгъу хъакушэрэ зыдумыфагъэ чылэм дэсэп пломи ухеукъоштэп. Аш ихъалыгъу гъэжъак!э ишитхуу ехуу хэмийлэу тирайон ыц!элэ 2019-рэ ильэсийм зэхашэгъэ республике фестивалуу «Адигэ хъалыжъом» лъэнэйкоу «Нанэ ихъалыжъу» зыфиорэм хэлэжъэгъагъ.

Гъук!эл Мае илахьылхэм, иблагъэхэм тафхъаусыхэ, Тхэм джанэт лялп!э къырет, лъфыгъэу къыцинаагъэхэм, икъорэльф цык!ухэм тафэлъало псауныгъэрэ гъэш!э къыхъэрэ яланэу. Яльфыгъэхэм яхъяр нахь амыльэгъоо ягъаш!э къырык!онхэу.

Аскъэлае щыпсэухэрэм ац!эк!э культурэм и Унэ тофшиш!эхэр.

ЕДЖЭНЫМ НАХЬ ФЭЩАГЪЭ ХЪУГЪЭХ

Коронавирусым епхыгъэ пандемиер кызыжъагъэм кыициулагъзуу цыфхэр нахьыбэрэ еджехэх хъугъэ. Миш фэдээ зэфхыссыжъхэр интернет нэк!убгъохэм аицтэлэгъу.

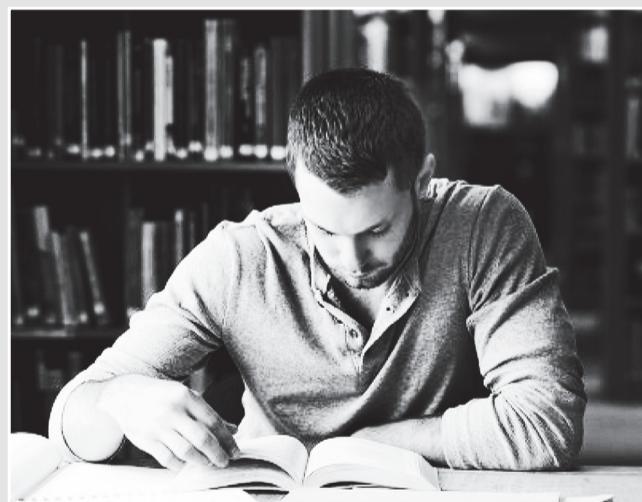
Шап!эхэм зэрэгзунэфыгъэмк!э, мыгъэ мэлъильфэгъу мазэм тхыльхэм яшэн процент 70-к!э нахьыбэе хъугъагъэ. Ильэсныкъом мы къэгъэлэгъоныр инэу зэхъок!ыгъэф, тхыльхэр зэзыгъэгъотыхэрэм япчагъэ кыициулагъэп.

Цыфхэр унэм зыщисыгъэхэ уахтэм яш!энгъэхэм зэрэхагъэхъоштим пылтыгъэх. Блэкыгъэ ильэсийм егъэшшагъэмэ, мыгъэ тхыльзэу ащэфыгъэр фэдэ 5,5-к!э нахьыб. Джаш фэдэу журнахэр, карточкэ зэфэшхъафхэр зэрэгзэгъотых.

Анахъеу цыфхэм нахьыбэрэ ащэфыгъэхэм ащащых Михаил Лабковскэм итхыгъэу «Хочу и буду: Принять себя, полюбить жизнь и стать счастливым», Гузель Яхинам ироманэу «Зулейха открывает глаза», Михаил Булгаковым — «Мастер и Маргарита», Джейн Остин — «Гордость и предубеждение», Луиза Олкотт — «Маленькие женщины», нэмийк!хэри.

Унэм зыщисыгъэхэ уахтэм къэлэджаклохэри, студенты ныбжык!эхэри тхыльзэм нахь агу зыфищэе ригъэжъагъ. Ахэр художественнэ литературэм нахь жуугъэу еджештагъэх. Джаш фэдэу къэлэцык!ы психологиям фэгъэхъыгъэ тхыльхэри ашогъэш!эгъоныгъэх.

ТХЫЛЬЕДЖАП!ЭМ ЗЫФАГЪАЗЭ

Тхыльеджэнэр шэншиу зыфхэм тхыльеджап!эхэм нахьыбэрэ зафагъазэу аублагъ. Ылж!э унэм ик!ынх эзрамыльз!ырэм къыхэк!эу тхыльхэр къашэфыщтыгъэхэмэ, джы ахэр тхыльеджап!эхэм къалахынх амал я!

Адигэ Республиком и Лъэпкь тхыльеджап!э иоффышиш!эу Кучмэз Аминэт тызэрэшгъэгъозагъэмк!э, цыфхэр къяуап!эрэм кыициулагъэп. Кыыхгъэшгъэш!энэ фое, тхыльхэр зэрштэрэм дак!оу, мыш ч!эсхэрэ шеджэхэрэри зэрэмымак!эр.

Пандемиим ильэхъан тхыльеджап!эм тоф ышла-п!э, мэкьюогъум и 1-м къышегъэжъагъэу тыхын-

дэкъыжыгъэу тэлажъэ. Онлайн шык!эм тетэу цыфхэм зыкытфагъазээ, ахэр зыгъэгумэкъихэрэ афэдгъэц!кагъэх, — къытфелуатэ Кучмэз Аминэт. — Тхыльзэу зыфаехэр ти!эмэ зыщагъэгъуазэштагъ, нэуужым ахэр яттыштыгъэх, ылж!э айыгъэхэр къацтыжыщтыгъэх. Джи шоигъоныгъэ зинэ пстэури тхыльеджап!эм къэк!о, ч!эсэу щеджэнхэ амали я. Къыхэзгъэш!ыши шоигъуу шапхъэу щы!эхэм адиштэу къытэуал!эхэрэм зэк!эмэ нэгүүхъор зэралуулыр, лялж!эхэр зэралуулыр. Миш ч!эсэу еджехэнир къыхэзыхъэрэр студентхэр ары. Ахэм ящикигъэ литературэр мыш щагъоты.

НЫБДЖЭГЪУШУ

Къэлэцык!ум шоигъэш!эгъоныгъэ тхыльзэр ыгъэмч!э къызыч!афэк!э, кыициулагъэрэ ежыри къыгурымы!озэ пышагъэ мэхъу. Пэблагъэ хуугъэ герой шъхъал!эм ежыри игъусэу къыщэхъу, аш къеъул!эштим ыгъэгумэкъызэ, нэк!убгъохэр зэк!элъык!уу зэрэнек!х. Титхыгъэ зигугъу къыщытшыгъэ шъэожъыери аш фэдэу тхыльзэм лъэшэу пышагъ.

Унэм зыщисыхэ уахтэм Джоан Роулинг итхыгъэу «Гарри Потер и философский камень» зыфиорэм еджехэнир Урсэкъо Аслъян ригъэжъагъ. Миш техыгъэ фильмым шъэожъыэреп елп!ыгъ, аш тхыгъэм лъэшэу тек्यимэ зэригъэш!энэу апэрэ нэк!убгъохэр къызэулихъгъ. Жанрэу зэрэхтагъэр лъэшэу шоигъэш!эгъон хуугъэ ыкли телефон джэгунхэр зик!эсэгъэ Аслъян мэфитук!э романыр къыдгъыгъ.

— Сызэрэджаагъэр къызэхэсмышиш!эу апэрэ тхыльзэр къызыуухыгъ, — къытфелуатэ ильэс 13 зыныбжъ Урсэкъо Аслъян. — Нэуужым къык!элъык!орэ тхыльхэри зээгъэгъотыгъэх. Романхэр зэрэхтагъэрэ шык!эр спо!гъэш!эгъон хуугъэ. Герой шъхъал!эр чын!э къинэу зэрыфхэрэм, ахэр зэрэзэринк!ыхэрэр сяджэ зыхъук!э, ычып!э зизгъэуцожъэу бэрэ къыхэкъыщтыгъэ, сэ сызэрэзек!оштгъагъэм сегупшиш!ыгъ.

Тхыльзэм къынфээз!уухырэ лъягъохэр зэрэгзэш!эйонхэр, ахэм узыхащэрэ гупшиш!ехэр зэрэбайхэр зэ зхээзш!агъэм еджехэнир ыгъэтэлъыжын ылъэкъыштэп. Уахъе илэ зэрэхъоу ныбджэгъу фэхъугъэ тхыльзэр къыз!элъыгъэхъащ, фэзэшгъэгъэу ынхэр сатырхэм арычъэштыгъ.

АБРЭДЖ Сэтэнай.

«ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЬЭШ»

А гүшүүэхэм ямэхъянэ непэ Белоруссием щыхъурэ-щышырэм
еپхылэн плъекыщт.

Лъэпкъхэм яхыллагъэу мы гущы! Эхэр бэрэ тэгъэфедэ, ар лъэпкъ зэфэшхъафхэр зэкъо-уцонхэм, къэралыгъохэм азы-фагу зыкыныгъэ илъынми афэгъэхыгъэу бгъэфедэн пльэ-кышт.

Лыгъохэр занкэу Урсыем къы-пэуцуунхэм щынагьоу хэлъыр дэгъоу къыгурэошь, тихэгъэгу пэблэгъэ республикэхэр зэшагъакъохэзэ, тигъунапкъэхэм апэблагъэу бырсырхэр аашашы. Аш фэдэх Донбасс, Армениемрэ

Къэралыгъо гъэпсыкіе Белоруссием ильир зэштызыгъакъо зыштоигъохэм апэуцужын зылъэкыщтыр цыфхэу мыш щыгсэухэрэм языкыныгъ. Ау непэрэм ар нахъ маклэ мэхъу, мафэ къэс къэралыгъор зэфэ- Ац фэд Белоруссиас, Аргентина, Азербайджанре азыфагу заоу кыйтэджагъэр, Киргизиими бирсырышко иль.

Ац фэд Белоруссием илоф изытет. Европэм икъэралыгъохэм ашыщхэр мы республикэм иполитическе гъэпсыкіе, ишы-

Къош Белоруссием ыкыи

зие ия 129-рэ щэрыокло полк
ия 320-рэ батальон иполитру-
кыгъ сяте. Ар заом кызызэрикы-
жыгъагъэр, къебар къекъеу

Къералыгъо гъэпсыкІэу Белорусси-
ем илтыр зэшызыгъакъо зышло-
игъохэм апэуцужын зыльэкІыштыр
цІыфхэу мыш щыпсэухэрэм языкІыныгъ.
Ау непэрэм ар нахъ макІэ мэхъу, мафэ
къэс къэралыгъор зэфэхышт нэпкъым
нахъ пэблагъ.

Урысыем икъералыгъо пашхэри, тицыфхэм янахыябэри фаех кьош республикэм бирсырэу къитеджагъэр нахь псынкэу ухыгъэ хъуным ыкъи общественна-политическэ юфыгъохэр зээзгыныгъэ ыкъи зэгурьоныгъэ хэльяэу зэшшохыгъэ хъунхэу.

Белоруссием къышырэ продукциер Адыгейими къыльзэйсы. Белорус товархэр зыщащэхэр тучанхэр тирестублики итых. Ахэм нахьыбэрэмкээ щэхэкі товархэр, трикотаж дэгүум хэшүүкэгээ бзыльфыгэе ыкылэццыкү щыгынхэр ащащэх. Аш фэдэу щэхэкі товархэр зыщэхэу Мыекуюапэ дэт тучаным Чаххэрэз бзыльфыгэхэр тучантесхэм яупчыхэу зэхэпхыщт Белоруссием къыращырэ продукциер зэпы угъэмэ е зэпнуущтмэ. «Хяу, къащэх товархэр къызэрсащыгъэм фэдэу» залоккэ, щэфаклохэр разэхэр чэккыжых.

— Ары, Белоруссием дытылэ зээзгыныгъэхэр зэшыкъонхэй Урысыем ипащэхэр фаехэп. Аш ишыхьат джырэблагъэ Урысы-емре Белоруссиемре яшъолырхэм яфорумэу реклокыгъэр. Аш доллар миллионн 700 зытефэрэ сатыу-экономическэ зээзгыныгъэ щизэдашыгъ, — elo Кимэ. — Адыгейми урысые-белорусс зэфыштыкъэхэм илахь ахильхыан ылъекыщт. Нахь зэпэблагъэ хүнхэмкэ ӏэубытылэ пшын пльекыщтхэр щылэх. Гущылэм пае, 1941-рэ ильэсым ишэкюгъу мазэ Адыгейим я 29-рэ Адыгэ добровольнэ шы-дээ полк щызэхаштгэагъ. Етланэ ар я 4-рэ гвардейскэ Пшызэ къэзэкъ корпусым ия 40-рэ гвардейскэ къэзэкъ полк хъужыгъагъ. Адыгэхэр ыкыи къэзэкъхэр зыхэт полкыр Кавказым щыригъажыи Прагэ заозэ нэсыгъ. 1944-рэ ильэсым я 40-рэ полкыр апэрэ Белорусс фронтым хэтэу операцьеу «Багратион» зыфиорэм хэлэжьагъ, къалэу Барановичи, Брестскэ хэкур шъхьяфит ашыжыгъэх. Барановичи икъэлэ музей непэ чэлэлтийн полкэу адигэхэр зыхэтгэйм ехылылэгъэ пкыгъохэр. Арышь, Мые-куупэрэ Барановичрэ зэкьюш зэфыштыкъэхэр зэдагъэлсынхэ альэкыщт. Непэ Барановичи предприятие инхэу 27-мэ lof щашлэ. Ар гъэсэнгъэ къэзытырэ ыкыи культурэм ылъэнэ-къокэ гугъэшхоу щыт.

СССР-р
зы-
зэхэзым, адрэ субъ-
ектхэм афэмыдэу,
зэкIэ иIэр зэщигъэ-
къуагъэп, советскэ
льэхъаным хэхъо-
ныгъэу ышЫгъэ-
хэм ахигъэхъуагь
нахь. Аш ишыхыат
непэ цЫфхэм ящи-
IэкIэ-псэукIэкIэ
республикэр гъэ-
хъагъэ зиIэ къэра-
лыгъохэм яспискэ
ыгузэгу зэритыр.

зырызхэм къащыхъурэ зэпэу-
цужынэУрысыем гумэкы-
гъошо къыфээзыхыхэрэм
яхыылтагъеу республикэм
щызэлъашээрэ цыфэу, ильэ-
сыбэрэ советскэ-партийнэ
юфышээрэ хэкум, етланэ респуб-
ликэм фэлэжьагъеу Дзыбэ
Кимэ материал гъэшэгчонэу
итыхыгээн сыйеджэм, гүшээл-
ти сийн эсэхэнтэй сийн эсэхэнтэй

— Тэ, нахыжкхэу, ильсипш пчагьэрэ лъепкхэр зэгурьыонхэм, шхъякафаэ зэфашынымыкни зэдэлжкхэу зэдэпсэунхэм фэлэжьгаа хэмжээлээ лъешэу тегъэгумэкны зэгорэм къералыгьошко щытыгъэ Советскэ Союзыр зызэхээзым ашт исубъектыгъэхэм аштыхъурэ-ашышлэрэм, — elo Дэзбэм. — Дунэе политикэм хэшүйкыши фуумылэми, къыбгурьыонэу щыт къералыгьуабэ зыхэхъэрэ «коллективнэ Западын» мафэ къэс Урысын епхыгьэу үйлэрэмрэ ышлэрэмрэ зэраахахьорэр. Аш пае пцлэу къытугушысийтэм ехьырэхьышэрэп. Ау къохьаплэм икъэрэ-

пыштыых. Етланэ гъашігъоныр, мыш фәдэ бырсырхәр къызы- щыхъухәрәр субъектхәү геополитикәмкә Урысыем иғүсөгъу- хар арны.

— Сыдэр къэралыгъуи хаб-зэм фэмыразэхэу цыифхэр ибгъотээштх. Етланэ ахьши яптэу, алощтыри, ашшэштыри яптомэ, бгъэдэон, бгъэблын пльэкыыштыр маклэп. Ашишыхъат мазэм ехъугъезу демонстрациехэу Минске Ѣыклохэрэм ахлажжэхэрэм япчьягъенахъ маклэ зэрэмыхъурэр, Украинаш Ѣыхъугъэр шыссаареми их уэр. Егеруссан

зэрафэмыххурэр. Белоруссиөү къэралыгъо гъэпсынымкі, хъызмет юфымкі зэшыкъуагъэ, чәэнагъэ зымышыгъэу, аужым зиәм хэзыгъэхъогъэ республикэм зэуигъэлагъэр зэкіэри шлоклодын ыльэкъышт.

къылтэжкыщтыгъэхэр сыйгу
къинагъах

Белоруссиер нэмыцхэм лъэшүэ зэхакуутэгъагь. Мыш ѿып-сэурэ яллIэнэрэ пэпчь заомхэкдога. Сыныбжь зекъум Белоруссием бэрэ сыйкоу хувгүэ. Згэшшагаюштыгъэр мыш ѿыпсэ-урэ цыифхэр зэрэлжжаклохэр, зэрэццыф дэгүхэр, зэрэушхэр, етланэ яреспублике хахьо ышын-ним зэрэгцүхэр зрын.

СССР-р зызыгэхэзим, адэр субъектхэм афэмидэу, зэкэ илэр зэшгийг хуягуулж, советскэ лэхъянным хэхъоныг зуушигэхэм ахигжэхъуяг нахь. Ашиг шихькат непэ цыифхэм ящижэкэл-псэүкжэлэе республикэр тъэхъягээ зиэ къэралыгтхэм яспискэ ыгуузэгү зэритьо.

сием ипащэ тезыдзынышъ хэгъэгур зэшьзыгъакъо зышло-игъохэм урысые-белорус зэфы-щытыкъэхэм алтапсэ *klaytynim* зэрэпильхэр, Урысаем игъунэгъу хэгъэгухэм бирсыр зэрашашырар дагъоу *kынгурало*

Цыфхэр нахъ дэгъюу псэунхэу, щылеклээ дэгъу ялангу зэрэфаехэр тэрэз, ашь мыхъун хэлльэп. Ау щылангузэм кызызри гъэльягъорэмкээ, Украина нэрийн штэмэ, нафэ къэхъу митингкээ цыиф жуульжэхэм бирсыр ахеолъ хъэклээ тофигъюу зэшшохыг эхъурэп. Мыш фэдээ зэпэуцужынхэм анахъэу зэрар ахээыхыхээрэд цыиф кызызрыклохэу урамыим кыдащыхэрэд арых. Политическэ ыкли социальне тофигъюхэм язэшшохын пыхъэрэз зэхэцаклохэм акыят ялангу ыкли цыфхэм афэгумэкхэу щытынхэ фае. Ау леклыбым щылангу зэхэцаклохэу алоштри, ашлэштри къязылохэрэм гухэлльэу ялангу нэмык шылыг. Арышь, белорус народы тофигуу зыхэфагъэм хэккынгээ тэрэзхэм яусэн фае. Цыфхэм щылеклээ дэгъу къафээ зышинынгуу зылохэрэм штэрэлльэу ялангу къагурион фае.

СИХЪУ Гошнагъу.

Хъакухэм язытет шъуупльэкIузэ шъушы

Хъакухэм апкъ кыкыкIэ тхъамыкIагъохэр къехъоу бэрэ кыхэкы. Бжыхъэ-кымэфэ лъэхъаныр ары анахъэу цыфхэр зыщысакынхэ фаер. Унэе унэхэм арыт хъакухэм дагъохэр ялэмэ зерагъашэн ыкIи ахэр дагъэзыжын фае. ТхъамыкIагъом лъапсэу фэхъухэрэр зэфэшхъафых. Ахэм зыкIэ ашыц унэхэр зерагъэфэбэрэ хъакухэр агъеуцухэ зыхъукIэ, машом зыкимыштэнымкIэ шапхъэхэр кызэрдамылтытэрэр.

Сыдигъуи зыщышумыгъэ-туупш хъакухэм фабэр кызы-ратырэм имызакыу, машом зыкимыштэным ишынагъуи кыз-эрзедахырэр. Ар нахь щына-гоо зыхъурэр лугъор зерыкIырэ дэлкхъэр, онджекхъэр игъом замыгъэкабзэхкIэ ары. Хъаку лупэм иржекашо тенеч телулэ-гъенэу щыт. Аш сантиметрэ 50x70-рэ иннэгъэн, миллиметртитум кыщымыкIэ илжку-гъэн фае. Илжюищылхэм арыхъорэ пкэгъуасэр сты зыхъукIэ онджеккын чагъэ фишын ылъэкышт. Ятлонэрэ хэукъоны-гъэу ашыхэрэм ашыц бензин, керосин е нэмикI къеорэ гъе-

стыныпхъэхэр хъакум зэрэпа-кIехэрэр. Пхъэм икIихъагъе-же хъакум фытегъэпсыхъэгъэн фае. Хъакушхъэр бгъеплыщэнэу щыт, температурэ гъэнэ-фагъэ ыыгъынэу ишыкIаг. Иоф зымышIеу чыылэм щытыгъэ гъэфэбапIэри игъорыгъозэ бгъеплыны фае. Зипсэулэ хъакукIэ еж-еҗырэу зыгъэплыхъэрэр иланы зыфесакынхэ фаер унэм угарнэ газыр имыуцонир ары.

Пхъэ машлокIэ зиунэ зыгъэ-плыхъэрэм ашэ мыхъущхэр:

— машо зерышыхъэгъэ хъакум лъиплъян щымыIеу е зыныбжь имыкIугъэр лусэу къебгъэнэныр;

— хъаку лупэм машор кызыкIэнэшт пкъигъохэр лупльхъанхэр;

— хъакупчъэр луыгъэу хъакум машо ишпыхъаныр;

— гъэстини пхъэр, нэмикI пкъигъохэр кызыкIэнэн ылъэкIы-щхэр хъаку лупэм лупльханхэр;

— машор зэхэбгъэнэнымкIэ къеорэ гъэстини пхъэхэр бгъе-федэнхэр;

— шомыкIым, газым афы-темыгъэпсыхъэгъэ хъакур хэб-гъэнэныр;

— лугъор зерыкIырэ онджек-кын имышыкIэгъэ пкъигъохэр ибгъэуцонхэр;

— хъакур бгъеплыщэныр.

Хъакухэм яжъэу, пыдзафэхэу къарышуухырэм псы атешү-кли, щынэгъопIэ чыгIем луушу-хых. Хъакум щыгынхэмрэ пхъэ цынхэмрэ щыщумыгъэчэ-пхъыжых. Шъханыгъупчъэ лухъохери, мебелыри хъакоу агъеплырэм метрэнкю фэ-дизкIэ пчыжъэнхэ фае. Бжыхъэр къимыхъээзэ лугъоищылхэм пкэгъуасэхэр арышух, иланэ мэзитту тешэ къэс ахэр жъугъэкбээзэ шъушы.

Зыщышумыгъэтуупш тэрэ-зыджа зекlyakIэр машом кызы-зэршүфими гъэгъущтыр. Машом зыкимыштэнымкIэ шапхъэхэр кыдилтытэнир хэти ишпээрилъ. Шъо шуушхъын, нэмикIхэм яшыIэныгъи къары-клоцтыр зэлльтыгъэр шъоры!

A. R. МАМЫЙ.

Къалэу Мыекъуапэрэ Мые-къопэ районынрэ мэшогъэ-клюсэннымкIэ якъэралыгъо инспектор.

Чыгур зыгощыхэрэм аллея ялэ хъугъэ

Джырэблагъэ АР-м и Кадастровэ палатэ экологии Ioftkhabzэу «Аллея землеустроителей» зыфиорэм хэлэжьагь.

Учреждением ИофышIэхэм Мыекъуапэ иурамэу Пролетар-скэм щашыгъэ поликлиникэм пэмчыжъэу, унэе N-у 400-м дэжкIкIэ, чыгхэр щагъэтэйсыгъэх.

Тызыхэт ильэсийм ионыгъо ыкIи чьэрпьюгъу мазэхэм Урсысийм исубъектхэм чыг минийм ехъу ашагъэтэйсханыш, чыгу гошиным пыльхэм ацэкIэ аллея гъэпсигъэнэу мы проектым кыщидэлхытагь. Ioftkhabzэр Кадастровэ палатэр зышийэр ильэс 20 зэрэхъурэм илэгъокI. Тыкъээзыуухъэрэ дунаим икъэхъумэн хэшагъэр нахьыбэ хъу-ныр ыкIи чыгопсым икъэкIуапэхэм якъэгъэнэжын, язегъэ-

ушъомбгъун палатэм илах хильхъаныр ары пшъэрилъ шъхьаэу иэр.

— Тиобилей дахэ джащ тетэу хэдгээунэфыкIынэу итхъухъагь, — кыуагь АР-м и Кадастровэ палатэ ишацэ илэнатэ зыгъэцакIэгорэ Нэхэе Муратэ. — Мы экологии Ioftkhabzэм ишшуагъэкIэтикъалэ нахь шхъуантIэ хууцт ыкIи чыгум игощын фэгъэзагъэу, республикэм хэхъоныгъэхэр егъешыгъэнхэм, чыгур шуагъэ кытэу гъэфедэгъэним зи-лах мымакIэу хэзэлхъэхэрэм ашкIэ шхъэкафаэ афэтшIеу мэхъу.

Адэбз узым пэшIуекIох

2010-рэ ильэсийм кыщегъэжъагьэу Адыгэ республикэ клиническэ онкологическэ диспансерым бгъэм адэбз уз кыхэмийн фэгъэхыгъэ Ioftkhabzэ зэхэшэ. Аш кыдыхэльтигъэу чьэрпьюгъум и 15-м кыщегъэжъагьэу шэкIогъум и 15-м нэс лекциехэр, зэдэгүшIэгъухэр рагъэкIохы. Уз бзаджэм зызэрэщаухъумэштыр цыфхэм къафайатэ, онлайн шыкIэм тетэуи Ioftkhabzэр рагъэкIохы.

Адэбз уз зиэ бзыльфыгъэхэм IэпIэгъу афэхъурэ купэу «От сердца к сердцу» зыфиорэм мы гумэкыгъом епхыгъэ къэбар зафэр цыфхэм алэклагъэхъанымкIэ Ioftkhabz эшшүеих. ЫлпэкIэ зигугуу къэтшыгъэ купыр 2018-рэ ильэсийм зэхажагь, аш бзыльфыгъэ 50 хэт. Ахэм врач-онкологхэмрэ психологхэмрэ ренэу IэпIэгъу афэхъух.

Адэгэ Ресpubликэм psaunygyэр къэххумэгъэнымкIэ и Министерствэ кызэрэшчайгацаймкIэ, бгъэм адэбз уз илэу процент 11,6-мэ къахагъэшчагь. Мы уахьтэм адэбз кызхагъэшчагьэ нэбгырэ 1060-мэ ашыщэу 123-мэ бгъэм узур илэу агъеунэ-фыгъ. Мыр нахьыбэрэ цыфмэ къяутэхъирэ узхэм ашыц. Анахъэу кызхагъэшчагьэрэ бзыльфыгъэхэу зыныбжь ильэс 55-м кыщегъэжъагьэу 59-м нэс, 60-м кыщыублагъэу 70-м нэс.

Непэрэ мафэм ехъулэу бгъэм адэбз уз кыхагъэшчагьэ нэбгырэ 2230-рэ онкологическэ диспансерым иучет хэхых. Шъугу къэтэгъэхъы, лъэпкь проектэу «Psaunygy» зыфиорэм пшъэрилъ шъхьаэу илэхэм ашыц адэбз узум илэхээрэм япчагъэ нахь макIэ шыгъэнир. Мигъэ шъольыр проектэу «Адэбз узым пэшIуекIохы» зыфиорэм кыдыхэльтигъэу медицинэ оборудование 22-рэ республикэм зэригъэгъоти нэгъенафэ. Аш сомэ миллион 17,4-рэ пэлхъацт.

АБРЭДЖ
Сэтэнай.

Культурэр, зэлъыгъыкъ амалхэр

Адыгэир шукул э ашлэ

Федеральнэ къералыгъо юфшаплэу «Урысые лъепкъ тхыльеджаплэм» ипащэу А. П. Вершининиyr зыкъэтхэжыгъэ рэзэнгъэ тхыльым тигуаплэу зыщидгъэгъозагъ.

Чъэпьюгъум и 5-м къыщыублагъэу и 10-м нэс Урысием ия XIII-рэ шлэнгъэ—юфшэн конференции Мыеекъупл щыкъуагъ. Тхыльеджаплэхэм яфондхэм ялофыгъохэм, ахэр зерагъэцакъехэрэм афэгъэхыгъэ зэхахэр шепхэе лъагэхэм адиштэу Адыгэ Республикаем и Лъепкъ тхыльеджаплэ зэрэшызэхашаагъэм А. П. Вершининиym мэхъэнэ ин илзу ельтигъ.

Конференцием нэбгырэ 485-рэ хэлэжьагъ. Урысие Федерацием ишъольыр 67-мэ ахэр къарыгъыгъэх.

Хэгъегум иреспубликэ 16-мэ, хэку 38-мэ, крайхэм, автоном шольырхэм, Москва, Санкт-Петербург, Севастополь ялыкъохэр Адыгэ Республикам зэрэ-

щыгъэхэр шукул э агу къэкыжы. Абхазын, Узбекистан къарыгъыгъэхери зэхахъэм хэлэжьагъэх.

Адыгэ Республикаем итхыльеджаплэхэм ялофышэ 88-рэ конференцием хэлэжьагъ. Егъэджэн зэхэхий 5 зэхашагъ. Ясэнхэйт рилажъехэрэм юфшлэхшум иамалхэр къалатагъэх.

Онлайн шыкъем тетэу конференциер къуагъэ, нэбгырэ мини 5 епльигъ.

А. П. Вершининиyr Адыгэ Республикаем культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ лъешэу фераз, «Тхуаугъэпсэу» зэрэриожырэр тхыгъэм къыщыхэгъэши.

Республикэм культурэмкэ иминистрэ итуадзэ Шыаупцэкъо Аминэт, респуб-

ликэ тхыльеджаплэм ипащэу Къыкъ Бэллэ, нэмыхи тхыльеджаплэхэм яшушла- гъэ А. П. Вершининиym къыхигъэшгъ.

Кошхэблэ районым культурэмкэ и Гъэорышланлэ ипащэу Хъурье Рауф зэхэшэн ялофыгъохэу Кошхэблэ тхыльеджаплэхэм ашызэрахъагъэхэр конференцием хэлэжьагъэхэм лъешэу ашогъэшгъэшонигъ. Хъакынэ Фатимэ, Хъамдэху Замырэт, Къушхъэ Мусльымэт, нэмыхи хэйхээ районым итхыльеджаплэхэм альтхэу пшъэрэиль хэхыгъэхэр зыгъэцакъехэрэм яшлэнгыни, ягуетынгыни зэхэшакъохэм къыхагъэшгъэх.

Адыгэ Республикаем культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ ыцэкъе Мыеекуа-

пэ къагъэхыгъэ рэзэнгъэ тхыльым къышло къалэхэм, районхэм ятхыльеджаплэхэм ялофшлакъе Урысием ишъольырхэм зэршагъэшгъэхонигъ.

Тхыльеджаплэхэм ялофышэхэм хак- къэхэр нэйуасэ афэхъугъэх, упчэжъэгъу ашыгъэх. Язэпхыныгъэхэр юфшленым щыльягъэктэнным фэшл ятелефонхэм аклэупчагъэх.

— Адыгэ Республикаем Урысием шукул щашэ, — къытиуагъ культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ. — Тхыльеджаплэхэм ашедгъэжъэгъэ юфшленэн цыфхэр зыгъэгъуазэрэр лъыдгээкъуатээ нэрлыгъэгъу ыпшэгъухэр, зэлъыгъы- къе амалхэр дъэфедэштых.

Лъепкъ шэжьыр, пүнгъэр

Лъыхъужьыр гъашлэм къыщытхэт

Республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» игъэцэкъэлэ куп изэхэсигъо лъепкъым илъыхъужьхэм ятарихъ нахышлоу зэгъэшгъэшнэм щитегүшгэгъэх.

Зэлъашлэрэ археологэу, Адыгэ Республикэм культурэмкэ изаслучженне юфышэу Тэу Аслын къызэриотэжыгъэ, 2009-рэ ильэсийн шэкъогъу мазэм Москва археологхэр къикыгъагъэх. Къэзэнкъоякъэ хэгъуашхъэм итыгъэ Аслын яушхъэм зетэхэм, пхъэмбайм дэлтигъэх лъыхъужьхэм ихадэ щыщ къупшхъехэр.

Анахъэу тшлэгъэшгъэхонигъээр ижылырэ къэбархэм зэрхэлэхэй, тыхын къашыкъыр, къошын къэрэкъэр, сэшхор, къамэр, хъульфыгъэ Иэпэшысэхэр, штаукъыр пхъэмбайм зэрэдэлтигъэхэр ари.

Аслын адыгэ зэолл бланэу щыгъигъ. Я XIV-рэ лэшлэгъум монголхэм язаозэ лъепкъым ичыгу къэзыхъумагъэхэм, лъыгъэ зезыхъагъэхэм ашыгъигъ. Аслын лъыхъужьхэу зэфхэм, яушхъэм изакъоу щагъэтлъыжыгъ.

— Аслын лъытэнгъэу фашыщтыгъэр аш къеушыхъаты, — зэдэгүшгээгъэр лъеѓэкъуатэ Тэу Аслын. — Зыхъадэ нахъ яушхъэм чалхъагъэх.

Краснодар псыбуытыплем ычнэгъ хуульгэ Аслын яушхъэр. Лъыхъужьхэм ихадэ чыпэхээ хэхыгъэ къыфагъоти, лъепкъ шэн-хабзэхэм адиштэу агъэтэлтигъыгъ. Тхыэлэхэу зыашыгъэ зэхахъэм Адыгэ Хасэм хэтхэр, динлэхъхэр, Тевцожь районым, Адыгэхъалэ ашыгъсэухэрэр, ныжыкъэхэр бэ хуухэр хэлэжьагъэх.

Адыгэ Хасэм итхаматэу Лъымыцэкъо Рэмэзан, археологэу Тэу Аслын, Хасэм хэтхэр Къуижж Къэгълан, Бэгъушэ Алый, Хъот Юныс, Болжъо Аслын, Цыккүшъо Аслын, Шэнэнгъэлэхъэу Къуекъо Асфар, нэмыхи къэгүшгэгъэх. Лъыхъужьхэу Къэзэнкъоякъэры зыашыгъсэущигъэ чыпэлэм пэмчыгъэу зерагъэтлъыжыгъэм мэхъэнэ гъэнэфагъэ ил.

Аслын адыгэ зэолл бланэу щыгъигъ. Я XIV-рэ лэшлэгъум монголхэм язаозэ лъепкъым ичыгу къэзыхъумагъэхэм, лъыгъэ зезыхъагъэхэм ашыгъигъ. Аслын лъыхъужьхэу зэфхэм, яушхъэм изакъоу щагъэтлъыжыгъ.

— Лъэпкъым илъыхъужьхэм афэгъэхыгъэ зэхахъэхэр нахыбэрэ зэхэтщэштых, — къытиуагъ Лъымыцэкъо Рэмэзан. — Тарихъыр нахышлоу зэдгэшгъэшт, лэүххэм язэпхыныгъэхэр дгээптиштых.

Аслын яушхъэм ылъапсэ псыр къэрэти зэхъум, республикэм ихэбзэ къулыкъушгъэхэр къэшакъо фэхъухи, археологхэу Москва къырашгъэхэм Тэу Аслын гүсэ афэхъугъ. Игъом яушхъэм зэрэгтагъэхэм ишүагъэхэлэхэй яушхъэм ихадэ, тарихъыр пкыгъохэр къагъотыжыгъэх.

Аслын ихадэ зыщаагъэтлъыжыгъэ гъэхъунэр зэгъэфэгъэным, къабзэ щытынм фэгъэхыгъэ юфшыгъохэр Адыгэ Хасэм зэрихъаштых. Узыгъэгъээрэ нэрлыгъэгъу ыпшэгъухэр зэхэшкэо купым ыгъэпсүштых. Лъыхъужьхэм ехылгэгъэ къэбархэр чыпэхээ хэхыгъэм щытыратхэштых.

Лъыхъужьхэр гъашлэм щытэгъэлъялэх, щысэ аттэхы. Лъыгъэу зэрхъагъэм къытхэтых.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Кушъхъэфэчъэ спортыр

Дэгъоу загъэхъазырыгъ

— Адыгейим испортсменхэр купышхо хүхэу трекым щыклошт зэлкэгъухэм ахэлжээштых, — кытиуагъ республикэм кушъхъэфэчъэ спортымкэ и Федерации итхаматэу Анатолий Лелюк.

— Пэшорыгъэшшэу зэнэкто

кухэм, егъеджэн зэлукэгъухэм ялэпэлэсэнгъэ къащаагъэлъэгъагъ.

Хэгъэгум изэнэкъокъу Омске щыклоагъем Валерий Исламовын едзыгъохэм ашыщ ятоненэ

— Чыпилэр къыщидыхыгъ.

Урысые Федерации кушъхъэфэчъэ спортымкэ изэнэкъокъу чъэпьюгъум и 30-м Санкт-Петербург щырагъэжъэшт.

куем щызэхашгээ Дунээ зэлукэгъухэм типшъашхээри, калэхээри ахэлжэгъэх. Стлашыу Мамыр апэрэ чыпилэр къыфагъэшшошагъ.

Александр Евтушенкэр, Елизавета Ошурковар, Стлашыу Мамыр, нэмькхэри Урысыем ихэшыпыкыгъэ командэ хэтын. Валерий Исламовын, Марк Дикий, Ольга Дейко, Елизавета Арчбасовар, Алена Рыцевар бэклэ тызыгъэгүгъэхэрэм ахэтэлтийтэх.

— Мыецьопэ районым икшъхээхэм, гъогхэм, Лэгъо-Накъэ мэфэ пчагъэм къыклоц егъеджэн зэхахъэ аштылагъ, — къелиутэ Стлашыу Мамыр. — Гъогу зэшызым кушъхъэфачъэмкэ ушызеклонимрэ къушъхъэ шыгум удэклоенимрэ зэрэзэфэшхъафхэр титренерхэм дэгъоу ашлээ. Спортым ильэнэкъуабэ къыдалытээ, Анатолий Лелюк, тренерэу Алексей Войновым

тиегъэджэн Мыецьопэ районым гъэшэгъонэу щызэхашгээ.

Елизавета Ошурковам зэрилтийэрэмкэ, Мыецьопэ районым икшъхъэхэр зэрэдахэхэм дакло, жыр щыкъабз. Спортсменхэм къуачлэр агъэпйтэнимкэ, якъулайнныгъэ хагъэхъонимкэ амалышшухэр ялагъэх.

Тренерэу Алексей Войновым изэфхыхысажхэм къащаагъэшшигъ нэбгырэ пэпч гуэтинигъэхэльэу зызэргиегъэхазырыгъэх.

— Тиспортсменхэм ялэпэлэсэнгъэ хагъэхъонимкэ лэпилэгъу зэфхыхъуихын, спортышном икъебарыкхээр къызэфалуатэх, — тизэдэгүцэгъэгъу лъягъэжкуатэ Анатолий Лелюк. — Санкт-Петербург мэфэ заулэрэ хэгъэгум изэнэкъокъу щыклошт. Хагъэунэфыкырэ чыпилэхэр къыдэзыхыщхэм, дунээ зэлукэгъухэм ахэлжээштхэм Адыгейир ашыщ зэрэхуущтим тыфэбэнэшт.

**Зэхэзыщагъэр
ыкчи къыдэзыгъэхъэр:**
Адыгэ Республиком лъэпкэ Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкээгъухэм адьряиэ зэпхынгъэхэмкэ юкчи къэбар жууѓэм иамалхэмкэ и Комитет Адресир: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшчи:
385000,
къ. Мыецьупэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къаихырэ А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахи цыклюнэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъагъэхэр редакцием зэктэгъэжжийх.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерации хэутын Иофхэмкэ, телефоникъэтынхэмкэ юкчи зэллыгъицэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпилэгъэоришан, зэраушыхъятыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыецьупэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэктэгъэжжийх
4322
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1957

Хэутын узьчиэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр 18.00
Зыщаушыхъятыгъэхэу
уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шхъялэм
игуадзэр
Мэцлэкъо С. А.

Пшъэдэгъыж зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ А. Н.

Баскетбол

Магнитогорскэ щыригъэжъагъ

Мыецьопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ-м» 2020 — 2021-рэ ильэс ёшлэгъурригъэжъагъ.

Адыгейим испортсменхэм уащытхъунэу зыкагъэлъэгъуагъ.

Зэлукэгъур аухынкэ нэгъэунэлэгъу заулэ къэнаагъэу «Динамэр» ыпеклэ ильыгъ. Тиешлэкло анах дэгъухэм ашыщэу Артем Гапошиныр ухьумаклохэм алэккэл, хъурдланэм ыльэнэкъо ыгугаор ыдзыгъ, ау хагъээм ригъэфэн ыльэкыгъэп. Зэлукэгъур зэраухыгъэр 66:63-рэ.

Челябинскэ щыклоогъэ ёшлэгъур «Динамэм» къыхыщтэу тигъэгүэштыхъ. «Динамэр» очкоуи 10-кэ «Челбаскетым» ыпээ итэу уахътэ къыхэкыгъ. Ящэнэ

рэ едзыгъор тиешлаклохэм къахыгъэл.

Бысымхэр нах зэгурьохуу ёшлагъэх, хагъээм ыгугаор радионимкэ шыклошхээр къагъотыгъэх. Зэлукэгъур зыщаухыщт уахътэм «Динамэр» ыпеклэ ильыгъ, очкоуи 3 дэгъогор ыгъэцэлэнэу итэо ифагъ, ау хурдланэм ыгугаор къыгъэлъэтэжъгъ, пчагъэр 75:72-у зэлукэгъур Челябинскэ щаухыгъ.

«Динамэр» зыщешэрэ купым командэ 11 хэт. Чъэпьюгъум и 31-м тиешлаклохэр «Руссичи» Курск Мыецьупэ щылукэштых.

Европэм и Кубок

ЦСКА-м иешлэгъухэр

«Вольфсберг» Австриер — ЦСКА Урысыер — 1:1.

Чъэпьюгъум и 22-м Австрием щызэдешшагъэх.

Европэм футболымкэ и Кубок къыдэхъыгъэнэм фэгъэхъыгъэ

апэрэ зэлукэгъухэр командэхэм ялагъэх. Чъэпьюгъум и 29-м ЦСКА-р Хорватием икомандэу «Динамэм» Москва щылукэшт.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛН Нурбий.

